



Foto-obálka: petr grepl

Lesy ČR ve spolupráci s Krajskou knihovnou Karlovy Vary podruhé ocenily mladé umělce

Lesy ČR ve spolupráci se svým dlouholetým partnerem Krajskou knihovnou Karlovy Vary na jaře letošního roku vyhlásily druhý ročník výtvarné soutěže LESY KOLEM NÁS. Cílem soutěže byla výtvarná reflexe zážitků dětí, získaných návštěvou lesa a také umocnění vlivu lesa a přírody na rozvoj jejich estetického i ekologického cítění a vnímání. Soutěž byla také připomenutím vyhlášení roku 2011 Mezinárodním rokem lesů.



Inspirací účastníkům soutěže byl LES a organizátoři nechali výtvarnou techniku i téma obrázků na fantazii mladých umělců. Do soutěže se zapojily partnerské městské a obecní knihovny z Březové u Sokolova, Královského Poříčí, Lokte, Nového Sedla, Nejdku, Chodova a Drahovická pobočka Městské knihovny Karlovy Vary.

V knihovnách proběhla výstava prací a první kolo soutěže, ve kterém byly ze 143 přihlášených výtvarných prací v devíti kategoriích během výstavy vybrány ty nejzdařilejší, postupující do finále v Krajské knihovně. Mezi nimi nechyběly koláže, malby, kresby, trojrozměrná díla či fotografie lesa. V září čekal na porotu složenou ze zástupců pořádajících organizací nelehký úkol při výběru těch nejlepších z desítek úžasných výtvarných děl i fotografií lesa.

Přijďte na výstavu

Při vernisáži výstavy vybraných prací, která proběhla dne 6. října 2011 za účasti zástupců obou pořadatelů byly vyhlášeny výsledky finále soutěže a vítězům jednotlivých kategorií předány odměny věnované Lesy ČR. Oceněné práce jsou vystaveny od 6. do 27. října 2011 v hale Krajské knihovny v Karlových Varech – Dvorech a budou také zveřejněny na internetových stránkách pořádajících organizací – www.lesy-cr.cz a www.knihovna.kvary.cz

Hodnocení prací - září 2011**Les děti učí a také inspiruje**

Tato soutěž je jednou z mnoha aktivit, které Lesy ČR v Karlovarském kraji pořádají pro školáky. Lesníci přicházejí do škol i knihoven na besedy se školáky, při kterých lze s překvapením zjistit kolik toho o zvířatech, rostlinách a stromech vědí. A také kolik z nich má doma nějakého mazlíčka, ať už králíka, morče či křečka. S nadšením děti líčí fantastické zážitky z výletů do lesa. Co tam viděly, slyšely, co je zaujalo a co všechno by ještě chtěly poznat. Smutné je, že se mnoho dětí do přírody dostane jednou nebo dvakrát do roka, a tak si znalosti a školní vědomosti nemohou ověřit všemi smysly při pobytu v lese, který je tou nejpřirozenější učebnou přírodovědy, biologie i ekologie.

Lesy ČR proto aktivně pomáhají školám s programy environmentální výchovy. Vyškolení lesní pedagogové pořádají pro školáky a kantory vycházky do lesa, při kterých děti poznávají taje přírody i lesnického řemesla. Díky hravé formě výuky účastníci programů získají nejen spoustu nových zajímavých informací o životě lesa, ale odnesou si spoustu nevšedních zážitků, například při pokusném měření stromů, poznávání stop zvěře, nebo když se po vzoru našich předků pokusí přežezat kus dřeva pilou břichatkou. V první polovině letošního roku prošlo aktivitami lesní pedagogiky na 1200 žáků základních škol ze všech koutů kraje a věříme, že návštěva lesa v doprovodu lesníka bude inspirací pro další skryté talenty, kteří své zážitky z pobytu v přírodě promění ve stejně krásná výtvarná díla, jako ta, která můžete obdivovat do konce října v karlovarské Krajské knihovně.

Oceněné práce v jednotlivých kategoriích:**I.**

- 1. místo Veronika Kučerová, MŠ Chodov, 5 let
- 2. místo Marek Majnek, MŠ Březová, 6 let
- 3. místo Tereza Štěpánovská, Královské Poříčí, 5 let

II.

- 1. místo Lucie Kržová, Locket, 7 let
- 2. místo Jakub Vdovec, Locket, 7 let
- 3. místo Karolína Smolková, Locket, 7 let

III.

- 1. místo Antonín Strádal, Locket, 4. tř.
- 2. místo Matyáš Tichý, Locket, 10 let
- 3. místo Bára Fenclová, Chodov, 10 let

IV.

- 1. místo Martin Šamberger, Nejdek, 12 let
- 2. místo Michaela Zimmermannová, Locket, 6. tř.
- 3. místo Lucie Vítová, Březová, 12 let

V.

- 1. místo Magdalena Málková, Nejdek, 9. tř.
- 2. místo David Petrovič, Nejdek, 7. tř.
- 3. místo Nikola Rubešová, Locket, 8. tř.

Umělecké školy 6-11 let

- 1. místo Nicol Kovaříková, ZUŠ Nejdek, 9 let
- 2. místo Šárka Fillová, ZUŠ Nejdek, 6 let
- 3. místo Adéla Koubová, ZUŠ Nejdek, 10 let

Umělecké školy 12-15 let

- 1. místo Stáňa Wolfová, Nejdek, 14 let
- 2. místo Eliška Poláčková, Nejdek, 13 let
- 3. místo Jitka Brzáková, Nejdek, 15 let

Fotografie

- 1. místo Vojtěch Kunc, Sokolov
- 2. místo Radka Janků, Nejdek

- 3. místo Bára Hálová, Sokolov

Skupinové práce

- 1. místo MŠ Východní 6, K. Vary
- 2. místo ZŠ Nejdek nám. Karla IV.
- 3. místo ZŠ Praktická a ZŠ Speciální Chodov

Zvláštní ceny

- 1. Matěj Šneberk, Královské Poříčí
- 2. Thomas Paines, Nejdek

Přírodní rezervace Bučina pod Františkovou myslivnou

Toto chráněné území, nacházející se v oblasti Hrubého Jeseníku, bylo vyhlášeno v roce 1955 a jeho současná výměra činí 25,5 ha. V nadmořské výšce od 960 do téměř 1200 m n. m. je zde chráněn zbytek původního pralesovitého porostu.



Mezi nejkrásnější místa v masivu Hrubého Jeseníku patří bezesporu okolí Františkovy myslivny, jedné z nejstarších loveckých chat v Jeseníkách, postavené už v roce 1865 majitelem loučenského panství Františkem Kleinem.

Samotná myslivna je poměrně známým fenoménem, ne každý však ví, že přímo pod jejími okny se na prudkém svahu nachází cenné

chráněné území – Přírodní rezervace Bučina pod Františkovou myslivnou. Jak už název rezervace napovídá, převažující dřevinou v jádru území je buk lesní ve směsi s javorem klenem, smrkem ztepilým, jilmem horským a břízou bělokorou. Současný přestárý porost je dnes sice ve stadiu rozpadu, o to víc však skutečný prales připomíná. Četná stojící torza silných buků a na zemi ležící mohutné kmeny jsou porostlé plodnicemi troudnaticů a jiných dřevokazných hub. V dutinách doupných stromů hnízdí řada chráněných druhů ptáků. Staleté lovecké chodníky se zde klikatí mezi četnými prameništi, skalními výchozy a menšími suťovisky.

Živé stromové patro je sice již značně prořídle, nicméně stále jsou zde k vidění desítky mohutných prastarých stromů. Pro další vývoj lesního ekosystému je však nejdůležitější přítomnost poměrně bohaté přirozené obnovy původních dřevin.

Vznik pralesovitého porostu

A jak vlastně dnešní pralesovitý porost vznikl? Na přelomu 18. a 19. století se tady rozkládal porost, v němž dominoval buk s javorem klenem. Kolem roku 1800 byla většina starého porostu vytěžena a zůstaly zde jen ojedinělé výstavky a četné přirozené zmlazení. A tak v době, kdy napoleonská vojska

vítězně táhla Evropou, začínali svoji bitvu o přežití v drsných přírodních podmínkách i současní velicí rostoucí v rezervaci. Od té doby se v tomto místě až na nepatrné výjimky lesnický nehosподаřilo a v porostu probíhaly samovolné přírodní procesy. I když nejde o zcela původní prales bez jakékoliv lidské intervence, lze stávající porost považovat za původní a přírodě blízký - stromy zde rostoucí jsou nepochybně původní provenience a zasluhují si důkladnou ochranu. Je ovšem obecně velmi málo známo, že jen nepatrný zlomek lesů v Jeseníkách se svým charakterem a způsobem obhospodařování dá považovat za lesy původní. Vždyť i kolem samotné rezervace se nacházejí převážně lesy dožívající druhé generace kulturních smrčín, byť pro laika i ty mají mnohde své kouzlo divočiny.

Podpora budoucí generace lesa

Je třeba se však zmínit, že i samotné jádro chráněného území v současné době potřebuje pro své zachování péči člověka. LČR, s. p., ve spolupráci se Správou CHKO Jeseníky tady provádí ochranu části zmlazení pomocí oplocenek, individuálních oplůtků nebo nátěry proti okusu zvěří. Bez těchto zásahů a při současných stále vysokých stavech spárkaté zvěře by budoucí generace porostu neměla mnoho šancí na přežití.

Pro podporu vtroušených dřevin se pomístně vysazují sazenice jedle a jilmu. Lesy ČR pojistily budoucnost genofondu populace horského ekotypu jilmu. Z nejvitálnějších jedinců této dnes již vzácné dřeviny byly odebrány rouby a založen semenný sad, ve kterém lze sbírat osivo pro pěstování sazenic s vlastnostmi svých rodičů.

Samotná rezervace není veřejnosti přístupná. Rozhodně se ale vyplatí sestoupit po zelené turistické značce (Kleinův chodník) z hlavního jesenického hřebene k Františkově myslivně a pokochat se nádherným výhledem na nejvyšší jesenické vrcholy a hluboké doly, které od nich sbíhají do údolí Divoké Desné. Celou přírodní rezervaci jako na dlani uvidíte nejlépe při sestupu z myslivny na Zámčisko.

Jaroslav Hofmann

Regenerace národní přírodní památky Kačina – část obora



Lesy České republiky, s. p., zahájily realizaci akce „Regenerace národní přírodní památky Kačina – část Obora“. Cílem projektu v hodnotě téměř 23 milionů korun, na který se podařilo získat významný příspěvek z evropských fondů, je celková obnova historických parkových struktur.

Projekt je spolufinancovaný Evropským fondem pro regionální rozvoj a Státním fondem životního prostředí ČR v rámci Operačního programu Životní prostředí (OPŽP) – oblast podpory 6.5. Podpora regenerace urbanizované krajiny.

Lesní porosty v daném území se dočkají také potřebných krajinářských úprav. Dojde nejen k obnově kompozice, ale i k dosadbě dřevin. V Oboře je současně vytipováno několik vzácných a starých stromů s velkou kulturní a pěstitelskou hodnotou. Těmto stromům bude věnována zvýšená odborná péče, aby se docílilo jejich lepšího zdraví, vitality a stability.

Dalším a neméně důležitým přínosem projektu je podpora biotopu zvláště chráněných druhů bezobratlých živočichů. Pro návštěvníky se v rámci projektu vybudují nové mlatové cesty a pěšiny s hlinitopísčitým krytem.

Akce je prováděna v souladu s projektovou dokumentací. Jsme si vědomi hodnot dané lokality, která je vyhlášena Národní kulturní památkou Zámek Kačina, dále se jedná o území Natura 2000 s výskytem biotopu hercynských dubohabřin, tvrdých luhů nížinných řek a vlhkých bezkolencových luk, zvláště chráněných druhů brouků páchníka hnědého a lesáka rumělkového, rovněž jde o území genové základny Libický luh - Kačina.

Proto došlo v předstihu k vypracování krajinářské studie a její zapracování do platného lesního hospodářského plánu. Následovalo podrobné mapování a zaměření významných stromů s vhodným biotopem pro páchníka hnědého. Dále byla vypracována podrobná dokumentace. Před podáním žádosti o dotaci proběhlo zjišťovací řízení u Krajského úřadu Středočeského kraje dle § 7, zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, jehož účastníky byl i MěÚ Kutná Hora, Česká inspekce životního prostředí a odbor životního prostředí KÚSK. Závěr provedeného hodnocení vylučuje významný negativní vliv projektu na evropsky významnou lokalitu. Před započítím akce jsme od Krajského úřadu Středočeského kraje získali rovněž výjimku z ochranných podmínek zvláště chráněných živočichů páchníka hnědého (*Osmoderma eremita*), lesáka rumělkového (*Cucujus cinnaberinus*) a kovařika rezavého (*Elater ferrugineus*). Před započítím prací na Novodvorské aleji jsme ještě dne 20. 1. 2011 v průběhu druhého kontrolního dne odsouhlasili způsob ořezu lip na Novodvorské aleji za účasti odborníků z Agentury ochrany a krajiny ČR, Národního památkového ústavu, referentů z Krajského úřadu Středočeského kraje - odboru ochrany přírody a krajiny a odboru kultury a památkové péče, dodavatele prací, technického dozoru a pověřeného entomologa. Způsob řezu lip byl komisionálně odsouhlasen a všemi účastníky kontrolního dne potvrzen ve stavebním deníku. Bylo potvrzeno, že sesazovací řez bude veden cca 1 – 4 m nad původním hlavovým řezem. Dále bylo dohodnuto, že veškerá dutinová dřevní hmota a jedinci se závrtý krasců s výletovými otvory s průměry větším než 30 cm bude ponechána na vyznačené lokalitě k posouzení pověřeného entomologa.

Průběh prací je za účasti příslušných odborníků pravidelně kontrolován při kontrolních dnech. Přesto projekt vyvolal negativní reakci několika entomologů. Následně proběhlo dne 11. 2. 2011 terénní šetření za účasti s entomologů, kteří v médiích negativně upozornili na probíhající realizaci projektu. Tito pánové na počátku tohoto jednání požadovali ponechání veškeré vytěžené dřevní hmoty, včetně tenkého klestu. To by však bránilo dalšímu zdárnému pokračování prací. Následně byla učiněna dohoda, jak bude nakládáno s dřevní hmotou v Novodvorské aleji. Bylo dohodnuto, že pověřený entomolog označí dutinové kmeny a kmeny s výletovými otvory krasce lipového a z ostatní dřevní hmoty vybere vzorek odpovídající velikosti předem daného úložiště. Neoznačení hmota bude dále

zpracována. O této dohodě byl též učiněn zápis ve stavebním deníku a podepsán účastníky terénního šetření, včetně stěžovatelů z řad entomologů.

Novodvorská alej je jednou z historických alejí, kterými zde sídlící panský rod Věžníků z Věžník kompozičně formoval Novodvorské paství. V roce 1703 byla podél cesty spojující Nové Dvory se Svatým Mikulášem vysázena jako dvouřadá jírovcová alej. Po roce 1789 byla nahrazena monumentálním čtyřřadým stromořadím tvarovaných lip. V souvislosti s řešením nové zahradní úpravy prostoru mezi Novými Dvory a Svatým Mikulášem na přelomu 18. a 19. století byla tato alej pro své mimořádné postavení v historické kompozici zdejší krajiny začleněna do nově utvářeného klasicistního parku. Alej byla pravidelně tvarována hlavovým řezem s dobou opakování řezu vždy po 15. až 20. letech. Vždy po cca 40. letech docházelo k doplňování chybějících stromů novými výsadbami. Trvalá péče zahradníka byla přednostně zaměřena na to, aby alej trvale plnila úlohu hlavní kompoziční pohledové osy, která opticky propojovala budovu kačinského zámku s tvrzí v Ovčárech. Alej byla trvale udržována ve tvaru jakéhosi loubí tvořeného klenbou korun zapěstovaných ve výšce cca 5 metrů nad zemí. Maximální výška takto řezaných stromů nepřesahovala 10 metrů.

Poslední tvarovací řez korun lip v Novodvorské aleji byl prováděn po druhé světové válce. V té době rovněž byly dosázeny chybějící stromy v aleji. V padesátých letech 20. století byly parkově upravené plochy v zámeckém parku i v bezprostředním okolí aleje zalesněny a alej byla začleněna do lesního porostu. Pro tehdejší ideologii bylo žádoucí, popřít kompozici zdejší krajiny, utvářenou po staletí. Tak se stalo, že se Novodvorská alej s mimořádnou krajinářskou hodnotou nesměla podílet na formování krajinného rázu. Vlivem nevhodného bočního zastínění odrůstajícím lesem a vlivem chybějící odborné péče zahradníka došlo za šedesát let k tomu, že bývalé tvarované stromy s původní maximální výškou kmenů šest až sedm metrů dosáhly jako nestabilní vícekmenné výšky okolo třiceti metrů. Bohužel tyto stromy si pamatují na staré řezné rány v místech původního tvarování. A tyto rány se v průběhu let změnilly na rozsáhlé dutiny.

Doupné stromy jsou mimořádně zajímavým prostředím pro život mnoha druhů živočichů, zejména brouků a ptáků. Ale současně představují značné provozní riziko. V posledním desetiletí se zdravotní stav stromořadí díky rozvoji hnilob a dutin kriticky zhoršil a dospěl do stavu havárie. Každoročně docházelo k rozlámání a následnému úhynu až mnoha stromů. Tento stav vážně ohrožoval zdraví a životy návštěvníků Kačiny, kteří často procházeli po veřejné komunikaci, která vede středem aleje.

Proto Lesy České republiky, s. p., rozhodly v rámci realizace projektu celkové regenerace Národní kulturní památky Kačina o obnově historické funkce Novodvorské aleje. Nejsnadnější možností, jak řešit kritickou situaci aleje, by bylo její vykácení a nové založení se zapěstováním tvarovaných stromů v původním duchu. Tím by však byl zničen biotop živočichů vázaných na velké kmenové dutiny zdejších stromů. Proto se lesníci odhodlali k nepopulárnímu kroku. Se zahradními a krajinářskými architekty ve spolupráci s odborníky v oboru entomologie byl proveden sesazovací řez stromů, kterým se jejich rozměry přiblíží původním proporcím a zároveň bude uchráněn rozhodující podíl kmenových dutin. Odřezané dřevo s výskytem larev vzácných druhů hmyzu bude uloženo na okraji aleje po dobu několika let, aby bylo larvám umožněno dokončit svůj vývoj.

Věříme, že obnova zámeckého parku a jeho přilehlých lesních částí proběhne ke spokojenosti veřejnosti a stane místem, kam se budou návštěvníci často a rádi vracet.

Ing. Miroslav Němeček – lesní správce

Ing. Pavel Borusík, Ph.D. – technický dozor

Oslavy lesa ozdobily výstaviště

Ve dnech 14. a 15. 10. 2011 vyvrcholily na Výstavišti Flora Olomouc oslavy Mezinárodního roku lesů 2011. Akci pořádalo celkem 11 subjektů, jejichž činnost souvisí s péčí o přírodu a s hospodařením v lesích Olomouckého kraje. Záštitu Oslavám lesa poskytl hetman Olomouckého kraje Ing. Martin Tesařík, finančně a organizačně je podpořili: Ministerstvo zemědělství ČR, Krajský úřad Olomouckého kraje, podnik Lesy České republiky, s. p., Lesy města Olomouce, a. s., Magistrát města Olomouce, Česká lesnická společnost, Střední lesnická škola Hranice a Celostátní síť pro venkov.



V pátek 14. října se parkem ozývaly především hlásky dětí z 13 přihlášených škol a školských zařízení. Školy se o oslavách lesa dozvěděly už v květnu, kdy byla vyhlášena soutěž „Lesy v Olomouckém kraji – lesy pro lidi“. Soutěž byla jednou z doprovodných akcí k „Oslavám lesa na Floře“ a nakonec se jí zúčastnilo téměř 30 škol z Olomouckého kraje, pro které byly jistě silnou motivací hlavní ceny. V kategorii mateřských

škol to byl výlet pro celou třídu do ZOO Olomouc včetně dopravy. Získaly ho dvě mateřské školy – z Radslavic a ze Senice na Hané. V soutěžní kategorii pro I. stupeň základních škol vyhrál kolektiv ZŠ Nová Hradečná komentovanou procházku Chráněnou krajinnou oblastí Litovelské Pomoraví, včetně dopravy. Vyhlášení výsledků soutěže a převzetí cen z rukou pana hetmana bylo silným zážitkem nejen pro vítězné školní kolektivy, ale i pro přítomné pořadatele a hosty. Zvláště, když děti na popud pana hejtmana pozdravily všechny kolem lesnickým „Lesu zdar!“.

Po oba dny akcí mimořádně přálo počasí. Bylo nádherně slunečno, a tak se měli chuť zastavit na oslavách lesa kolemjdoucí, kteří si vyšli na procházku do podzimního parku. Program, který probíhal od 9 hodin, nabízel na 10 stanovištích pestrou směs úkolů a aktivit, při kterých se návštěvníci dozvěděli o lesních dřevinách, o jejich určování a péči o ně. Zájemci mohli zjistit, jaký strom k nim přiřazuje keltský stromokruh, jak vypadá kůrvec, co znamenají značky na stromech v lese, jak a proč lesníci podporují hnízdění ptáků, ale například i to, jak voní dřevokazné houby, nebo že se některé z nich dají jíst. Ti, kteří měli chuť soutěžit, během putování po stanovištích sbírali na Účastnické listy otisky razítek a za splnění připravených úkolů získali od pořadatelů drobné dárky. V sobotu byli soutěžící zařazeni do slosování, které se uskutečnilo třikrát během dopoledne na „hlavním podiu“ – u altánu uprostřed Rudolfovy aleje. Tam se ostatně děly kromě tomboly i další zajímavosti. Hned ráno se tu mohli účastníci Oslav lesa stát svědky kácení posledních stromů ze 160 let staré kaštanové aleje. Předcházela mu ukázka sběru semen ze stojících stromů, předvedená studenty šternberského

lesnického učiliště, kteří tak předvedli jeden ze způsobů péče lesníků o zachování genofondu lesních dřevin. Uzavření kruhu života stromu symbolizovala práce sochaře Jaroslava Pecháčka, který přímo na místě část pokáceného stromu proměnil zručnými řezy motorovou pilou v krásnou plastiku.



Kromě motorové pily bylo v areálu slyšet i nádherné myslivecké fanfáry a lovecké signály. Po oba dny se na programu podíleli myslivečtí trubači - v pátek středoškoláci z Hranic a v sobotu trubači z Lesní správy Javorník. U altánu se během pátku a soboty vystřídali také sokolníci, kynologové, hudebníci i herci – studenti SLŠ Hranice, kteří svou divadelní hrou „Ze života kůrovce“ pobavili děti i dospělé. V sobotu po 16. hodině odcházeli z oslav

poslední návštěvníci a s poslední paprsky chladného podzimního slunce i organizátoři, snad byli všichni spokojeni.

Na Oslavách lesa se sešli ke spolupráci subjekty hospodařící v lesích Olomouckého kraje i ochránci přírody a krajiny, školy vychovávající budoucí lesníky i umělecké řezbáře, zástupci státní správy, ústavu pro hospodářskou úpravu lesa i neziskových a zájmových organizací. Všechny je spojila snaha připomenout obyvatelům kraje, jak vzácným bohatstvím je les jako součást krajiny, ve které žijeme, a jak zodpovědní musíme být při péči o něj. Z reakcí účastníků i organizátorů už během „Oslav lesa na Floře“, bylo zřejmé, že jsou vlastně nultým ročníkem a že v Olomouckém kraji vzniká nová tradice, která možná bude inspirovat i kraje ostatní. Nashledanou příští rok při dalších „Oslavách na Floře“!

Ing. Hana Komárková

KŘ Šumperk

Poděkování za Den s LČR v Broumově

V sobotu 17. září jsme s dětmi z turistického kroužku při ZŠ Meziměstí vyjeli na první výlet letošního školního roku. Nemířili jsme tentokrát daleko, jen do Broumova do Klášterní zahrady, kde se konal



Dětský den s Lesy ČR.

Vzhledem k tomu, že tato minulá akce před patnácti měsíci se dětem velmi líbila, přihlásilo se nám 40 dětí – většinou menších, ale nechyběli ani sedmáci či deváťák. Měli jsme trochu obavy z hlídání prvňáčků, vždyť do školy chodili teprve dva týdny, ale jak se ukázalo, strach byl zbytečný.

Zahájení jsme kvůli zpoždění autobusu nestihli, našemu „davu“ se ale dostalo hned po vstupu do zahrady zvláštního uvítání pořadatelů.

Větší děti si vyzvedly soutěžní listinu a rozběhly se po zahradě plnit úkoly. Občas někdo z nich za námi přiběhl pochlubit se, jak si v soutěžích vede, ale většinu z nich jsme zastihli až před polednem u pohádky. Menší děti se držely v houfu u nás.

Začali jsme s malováním obrázků zvířat na připravené desky. Nejdříve se děti bály namalovat své zvířátko, snad se jim zdálo, že svým neumělým výtvozem zkazí obraz s nádherně předkreslenými krajinami. Potom si dodaly odvahy a přikreslily barevné hady, ryby, veverky, jeleny, ptáčky a namalovaný les, louka, skály i řeka krásně ožily.



U dalších úkolů se už nikdo neostýchal. Úkoly byly poměrně náročné, což je dobře, protože plnění snadných úkolů děti nebaví a brzy je omrzí. V zahradě jsem však neviděla za celé dopoledne jediné unuděné, „otrávené“ dítě, neslyšela jsem nikoho hrubě mluvit a nadávat ostatním, nikdo se nikde nestrkal a nedožadoval se pozornosti.

Pořadatelé měly soutěže skvěle připravené a hlavně - nachystali dostatek činností pro všechny věkové kategorie. Zatímco například školák hledal mezi odřezky dřeva daný druh stromu, jeho malinký sourozenec si zatím stavěl se zaujetím věž z dřevěných kostek. Poskládat z několika rozřezaných a promíchaných odkolků správné kruhy byl úkol, který zamotal hlavy nejen dětem, ale i mnohým dospělým.

Náročné bylo také určit správné názvy u sazenic stromů, ale nápověda byla hned u vedlejšího stolečku, stačilo se jen pozorně dívat. Úkol myslím nikdo nevzdal, protože odměna byla lákavá – každý toužil odnést si domů sazeničku stromečku.

Na jiném stanovišti si zájemci mohli osahat kožešiny z různých zvířat a ještě si od odborníka vyslechnout zajímavosti ze života lesních zvířat. Do hádání, kdo hebké kožíšky „nosil,“ se zapojovali se zájmem mnozí dospělí. Nadšené byly děti ze střelby z luku a kuše a samozřejmě ze svezení na koníkovi. Koníčkům i slečnám, které je vodily do kruhu, se před polednem už určitě motala hlava. S velkým nadšením se u menších dětí setkal lov dřevěných ryb. Některé rybolov nevzdaly, dokud jich neměly plný podběrák.

Louka plná odpadků nevypadala moc vábně, naštěstí ji pilní sběrači s košíky pokaždé ve chvílce vysbírali. Sběr zvládali dobře, ale roztrídění do správných kontejnerů už tak bezproblémový nebyl. Tady si pomocnice nevydechly, stále znovu a znovu vysvětlovaly, jak se odpad třídí, a pomáhaly napravovat chyby.

Nespokojeně se na množství návštěvníků dívalo možná jen káně. Od jeho mladého majitele se lidé dozvěděli zajímavosti ze života dravců. Pozorných posluchačů tady bylo vždy dost, někteří si i vyzkoušeli dravce posadit na ruku.

Na žádném stanovišti se netvořily fronty, protože všude byly úkoly i mimosoutěžní, kterými si děti mohly zkrátit čekání. Bylo vidět, že děti plní úkoly nejen pro zisk razítka, ale vrhají se s radostným zápalem i na úkoly, za jejichž splnění „nedostanou nic.“ Dostatečnou odměnou pro ně byl pocit, že to

zvládly. Bylo milé pozorovat, jak při zápolení s některým složitým úkolem pomáhají okolostojící děti, které soutěžící vůbec neznaly, nebo jak dospělí nevydrželi pouze okukovat a se západem se do soutěže pustili společně se svými potomky.

Pro naše prvňáčky byly úkoly natolik vyčerpávající, že ani neobešli všechna stanoviště. Když uslyšeli o začínající pohádce pod dubem, usadili se pohodlně na lavičky a sledovali příběh pejska a kočičky. A nebyli sami, koho divadélko potěšilo, lavičky pod dubem byly plně obsazené.

K našemu velkému potěšení jsme se před polednem dopočítali všech našich dětí. Odměny za svou snahu dostaly všechny, i ty, které nezvládly obejít všechna stanoviště. Naštěstí slečny u výdeje odměn měly pochopení, a tak jsme v poledne odcházeli velice spokojeni. Děti prožily zajímavé dopoledne, odnášely si pěkné věcné odměny, pochlubily se v soutěžích svými znalostmi z přírody a získaly nové informace o životě zvířat a rostlin. Myslím, že podobný pocit měli i všichni dospělí, kteří do zahrady přišli. Ti si na rozdíl od dětí většinou uvědomují, kolik práce s přípravou a realizací akce měli pořadatelé, jejichž jedinou odměnou je dobrý pocit z toho, že udělali mnoho pro sblížení dětí s přírodou.

Za turistický kroužek ZŠ Meziměstí J. Chaloupková

Foto: archiv APRB

Poděkování zaměstnancům Lesní správy Rychnov nad Kněžnou

Byla jsem se školou na oslavě lesů ČR a byla to zábava.



Šli jsme lesem a plnili různé úkoly. Chodili jsme na chůdách, stříleli ze vzduchovky, poznávali jsme les. Jeho vůni, listy, zvířata, zvuky, skládali jsme obrázky listů ze dřeva a říkali, co mají stromy za plody.

Dokonce, když jsme běželi na stanoviště poznávání listů, našli jsme mobil, který byl spolužáka Jirky.

Na konci jsme dostali párek v rohlíku, malinovou

limonádu nebo čaj s citrónem a zmrzlinu. Potom tam dokonce pan myslivec vyprávěl o výrovi Kubovi a rarohovi. Měl je tam na ukázkou i živé. Pak přišlo losování čísel, které jsme dostali, než jsme vyrazili na cestu. Já měla číslo 10 a vyhrála jsem barevné křídly. Také tam bylo divadlo Štafličky a herci hráli pohádku O drakovi a jeho kamarádech. Taky jsme se prošli po okolí. Pak jsme šli domů. Byl to moc hezký den!

Klára Drábková

Lesy ČR, Lesní správa Rychnov nad Kněžnou připravila 20. září 2011 pro českoskalické žáky 3. a 4. ročníků zajímavou akci pod názvem „Den s lesy ČR“. Přes nepřízeň počasí děti prožily spolu s lesníky moc příjemné a poučné dopoledne.

Zápolení čtyřčlenných družstev se odehrávalo cestou z České Skalice do Ratibořic ve známé Bažantnici. Plněním připravených úkolů děti ukázaly své znalosti o přírodě a o životě v lese. Mohly si také vyzkoušet svoji zručnost a to například při zatloukání hřebíků. Velký ohlas si u dětského publika vysloužil výr Kuba, který dokonce trpělivě snášel pohlázení od všech účastníků.

V cíli, který se nacházel v Ratibořicích, děti čekalo bohaté občerstvení, tombola a jako třešnička na dortu to byla pohádka O Drakovi, skvěle zahraná divadélkem Štafličky. Děti si z tohoto dne odnesly spoustu zážitků a nových vědomostí. Den se velice vydařil a nikomu nevadilo, že trochu zapršelo.

Děkujeme všem zaměstnancům lesní správy za jejich pěkný přístup k dětem, za skvěle vymyšlený a připravený program a do budoucna se těšíme na další společné akce.

Učitelky 1. stupně ZŠ v České Skalici

Centrum bez bariér v Nové Pace

Občanské sdružení Život bez bariér v Nové Pace poskytuje sociální a doplňkové služby pro zdravotně postižené a seniory v regionu novopacka a širokého okolí. V roce 2006 zakoupilo na splátky areál bývalé nemocnice s tím, že zde vybuduje komplexní zázemí pro činnost celého sdružení.



Centrum bez bariér je druhým ze tří objektů, které sdružení kompletně zrekonstruovalo. Na realizaci projektu získalo finanční prostředky ze strukturálních fondů, z města Nová Paka, finančně přispěla nadace Dobré dílo sv. Karla Boromejského v Praze a částkou téměř 200.000,- Kč přispěly Lesy ČR. Část finančních prostředků k dokončení díla uhradilo i sdružení vlastních prostředků. V letech 2010-2011

probíhala realizace celého projektu.

Ve dnech 15. -16. 9. 2011 byl objekt slavnostně otevřen a zahájen provoz. Dne 15. 9. 2011 sdružení pozvalo zástupce z řad partnerů, sponzorů a osobně poděkovalo všem za pomoc. Nechyběl ani bohatý doprovodný program a divadelní vystoupení zdravotně postižených klientů. Dne 16. 9. 2011 si nové prostory Centra bez bariér mohla prohlédnout široká veřejnost. Děkujeme za dosavadní podporu, bez které by nebylo možné tento projekt uskutečnit.

(TZ sdružení Život bez bariér)

Představení revíru Nechanice

Revír Nechanice najdeme v Polabské nížině, mezi městy Hradec Králové a Nový Bydžov. Skládá se z pěti hlavních komplexů lesa o celkové výměře přibližně 1 500 hektarů. Zasvěceným pohledem ho přiblíží Ing. Milan Železný, revírník z Lesní správy Lesů ČR v Hořicích.

Pane revírníku, jak byste „svůj revír“ charakterizoval z hlediska druhové skladby, v čem se třeba liší od ostatních lesů?



Jedná se o revír s převahou listnatých dřevin, zejména dubu letního. Z jehličnanů je zastoupena borovice lesní a smrk ztepilý. Rád bych uvedl, že na revíru rostou i některé málo známé dřeviny, a protože se v dnešních lesích takřka nevyskytují, zasluhují si péči a pozornost. Jsou jimi - hrušeň polníčka, třešeň ptačí, jeřáb břek, jilm habrolistý a tis červený. Rozsáhlé

dubové lesy západně od Nechanic byly v roce 2005 pro svoji vysokou ekologickou hodnotu vyhlášeny za Evropsky významnou lokalitu „Nechanice - Lodín“, soustavy Natura 2000.

A jak je to s ostatními obyvateli lesa – s čím a s kým se tu obdivovatelé a přátelé přírody můžou potkat?

Pozorný a tichý návštěvník lesa může při svých procházkách pozorovat mnohé druhy lovné zvěře od zajíců, bažantů a koroptvíč hejnek, přes srnčí zvěř až po zvěř dančí, s daňky pyšnicími se mohutným lopatovitým paroží. Nad svou hlavou může spatřit přelétající kachny, lovíčího jestřába či káni, na jaře za soumraku sluku. Skloní-li se a bude-li mít štěstí, nasbírá si košík chutných jedlých hub a do úst utrhne borůvky a maliny.

A co stopy civilizace? Zkuste přiblížit kulturní bohatství, které může návštěvník Vašeho revíru už odkazem od jeho názvu ke světoznámému hrádku logicky očekávat...

Kulturních zajímavostí se zde nachází celá řada. Mezi hlavní patří, jak jste už zmínila, národní kulturní památka zámek Hrádek u Nechanic, postavený ve stylu romantické windsorské gotiky jako reprezentační sídlo šlechtického rodu Harrachů. Dál bych určitě jmenoval pomníky připomínající Prusko-rakouskou válku roku 1866 – bitvu u Hradce Králové. Celkem se bitvy zúčastnilo neuvěřitelných 436 tisíc vojáků. Za Prusko bojovalo 221 tisíc vojáků, z toho devět tisíc padlo. Na rakouské straně stálo 215 tisíc vojáků a zabito bylo 44 tisíc. Pomníky jsou rozesety takřka po celém území revíru od Nechanic přes Hrádek a Přím až po Hradec Králové. Jejich výtvarné ztvárnění představují jednak prosté železné kříže či kamenné jehly, jednak větší pomníky, z nichž některé dosahují vysokých uměleckých hodnot. Většina z nich je udržována v dobrém stavu zejména díky historickým spolkům. Zámecká kaple sv. Anny je nejen místem novomanželského slibu a prvního polibku mnoha šťastných párů, ale k vidění je zde vůbec nejstarší exponát na zámku - jedná se o románskou kropenku na svěcenou vodu, starou pomalu tisíc let. V okolí zámku se pak nachází několik duchovních staveb – kapliček a božích muk.

Ale to určitě není všechno – na své si tu, předpokládám, přijdou i sportovci...

Na revíru se nachází několik jezdeckých rančů, kde je možnost zapůjčit si koně na projížďku po značených hypostezkách. Kdo se nerad dívá na svět z koňského hřbetu, může využít dobře značené sítě cyklostezek a turistických stezek k dokonalému rekreačnímu vyžití, osvěžení a zotavení. Lesy jsou protkány bohatou sítí cest. Převažuje zde rovinatý terén s nadmořskou výškou od 240 do 300

metrů nad mořem, takže ten, kdo při projížďkách na kole či vycházkách nerad šlape do kopců, bude spokojen. V bezprostřední blízkosti zámku se na zelenavém anglickém trávníku hraje golf. Odpočinek nabízí procházka jírovcovou alejí před zámkem anebo zámeckým parkem se vzácnými druhy stromů a keřů.

A takto vypadala zdejší krajina vždy, i v dřívějších dobách? Jak jsou vůbec lesy Vašeho revíru staré?

Z historických pramenů je doloženo, že zdejší krajina byla ve středověku zcela odlesněna a využita pro zemědělství a rybníkaření. Rovinatý terén s dostatkem vodních toků nabízel výborné podmínky pro stavbu rybníků a rozvoj rybníčního hospodářství. Tomu napovídají i některé dosud používané názvy lesních komplexů na revíru např. Kozí kopec nebo Loučná hora. Do dnešní doby jsou v lese jasně patrné jako terénní vlny hrází tělesa bývalých zaniklých rybníků. I tak se v současnosti na revíru nachází několik rybníků, které kromě chovu ryb slouží jako hnízdiště vodního ptactva i jako důležitá zastávka tažných ptáků. Ze silně ohrožených zde hnízdících ptáků lze zmínit čápa černého.

Jinak můžeme v revíru obdivovat několik desítek starých památných dubů, které upomínají na stáří zdejších lesů a rostou poblíž obcí Hrádek u Nechanic a Radíkovice. Jde o duby letní s úctyhodným stářím okolo 300 let, obvodem kmenů v rozmezí od 360 cm do 450 cm a výškou 18 až 25 metrů. Chráněny jsou státem jako památné stromy. Vedle dubů letních tu rostou i dvě památné lípy malolisté. Mnozí z těchto velikanů již chřadnou a pomalu odumírají, ale i tak poslouží dobré věci. V dutinách takovýchto trouchnivých stromů (říkáme jim doupné stromy) totiž hnízdí celá řada ptáků a pod kůrou v tlejícím dřevě se vyvíjí i vzácný hmyz.

Je něco, co byste vzkázal čtenářům na závěr?

Jestliže Vás zaujaly historické pozoruhodnosti upomínající válečné události nebo prostě jen chcete obdivovat krásu, majestátnost či pověst starých stromů, určitě se při poznávání našich revírů zastavte poblíž Nechanic. Stejně tak, jako zní motto státního podniku Lesy České republiky: „Vstupte, máme lístek pro všechny“, tak i já, navštívíte-li nechanický revír, se budu s Vámi rád potkávat.

(a.k.)

Světlík aneb kolem rybníka s hnízdišti a rašeliníštěm až k větrnému mlýnu



Větrný mlýn holandského typu s otočnou střešní konstrukcí, jediný svého druhu u nás, a s ním sousedící přírodní rezervace s vodními a mokřadními biotopy – to může být cíl i vašeho příštího výletu. Podhůří Lužických hor přiblíží lesník David Ruth.

Zavede vás do krajiny mezi částí města Varnsdorf Studánka a obcí Horní Podluží na Děčínsku, do Tolštejnského regionu v podhůří

Lužických hor, jemuž vévodí se svými úctyhodnými 776 metry nad mořem a nezbytnou rozhlednou hora Jedlová a pod ní stojící hrad Tolštejn.

Dalšími zajímavostmi, které se vám možná vybaví při zmínce o průniku tří chráněných oblastí – Národního parku České Švýcarsko, CHKO Labské pískovce a CHKO Lužické hory, jsou třeba proslulá skalní města Českého Švýcarska, Jiřetín se svojí sakrální architekturou a pozůstatky středověkého dolování nebo rozhledna Dymník. Na okraji Horního Podluží na cestě ke mlýnu je pak možno narazit na kozí farmu Žofín.

Mlýn Světlík

Unikátní technická a kulturní památka vznikla v roce 1843, postavena byla na náhorní planině ve výšce 500 metrů nad mořem. Mlýn Světlík je spolu se sousedním rybníkem a pouhými třemi staveními jedinou památkou na stejnojmennou osadu, uváděnou také jako Lichtenberg a zaniklou v roce 1945. Patřil k hospodářství s pekárnou a mlela se v něm mouka až posledních dnů obce, která čítala zhruba padesát domků.



Čtrnáctimetrová válcová stavba z kamene má zachovalou plechovou střechu a pětiramennou centrální růžici. Unikátní je tak nejen svým charakterem, ale i velikostí. „V současné době je však mlýn v soukromém vlastnictví, upraven jako rekreační objekt,“ podotýká David Ruth. Majitelé ale na svých webových stránkách zaručují, že: „Světlík je stále především reálným větrným mlýnem bez dodatečných znehodnocujících úprav, nemá vedlejších funkcí a tato jeho charakteristika nebude ani do budoucna pozměňována.“

Ke mlýnu Světlík můžete dojít po naučné stezce Velký rybník – Světlík, po cyklostezce č. 3013 nebo po cestě od Studánky.

Přírodní rezervace Světlík

Mlýn leží na východním břehu osmnáctihektarového rybníka, který je součástí přírodní rezervace Světlík. Území rezervace o rozloze asi 50 hektarů zahrnuje také rašeliniště a od roku 1995 je proto chráněno, mimo jiné i jako významné nadregionální hnízdiště vodního ptactva. Potkat zde můžete například jeřába popelavého, pochopa rákosního nebo chřástala polního. Krom běžnějších racků a křepelek se u Světlíku vyskytují také zástupci potápky roháče, poláka chocholačky, bekasíny otavní nebo ťuhýka obecného. Na potulku sem stále častěji zavítají i vzácní dravci jako luňák červený nebo orel mořský, na tahu se zde pravidelně zastavuje například ostralka štíhlá nebo polák malý.

Na své by si ale přišli i botanici, kteří se u Světlíku můžou obdivovat typické mokřadní vegetaci, za zmínku stojí například prha arnika, masožravá bublinatka obecná, zábělník bahenní, prstnanec májový, ostřice latnatá nebo suchopýr úzkolistý.

Kouzlo otevřené krajiny

„U Světlíku je možné pokochat se panoramatickým pohledem na Lužické hory v popředí s Luží, Jedlovou, loupežnickým hradem Tolštýnem nebo Studeným vrchem. Pak už je jen a jen na vás, jakým směrem se rozprchnete za dalším poznáváním našeho kraje,“ říká strůjce dnešního výletu David Ruth. Podle něj každopádně nebudete litovat, když kromě Lužických hor navštívíte i druhou stranu Šluknovského výběžku a své virtuální průvodcování uzavírá přáním: „Zdravé nohy, dobrou náladu a krásné počasí při turistických toulkách nejen v našem kraji.“

Rozhovor s Antonínem Říhou, finalistou fotografické soutěže

Rok v lese

Další ze stálíc fotografických soutěží našeho časopisu je autor, pro kterého by s nadsázkou mohlo platit: „Nomen omen“. Antonín Říha je lesníkem a myslivcem z celé svojí duše, ale k označení „pytlák Říha“ se sám hlásí a praktické zelené oblečení k němu patří stejně neodmyslitelně jako velká brašna s fotoaparátem. Tak jsem ho poznala i já, při setkání na fotografické výstavě v jeho domovských Jeseníkách.



Jak jste se dostal k focení, co byl takový ten první impuls?

To je strašně dávno, v roce 1960 byl u nás na prázdninách bratranec z Přerova a dovezl si fotoaparát, ruskou zrcadlovku Ljubitel. A protože během toho měsíce u nás pořád něco fotil, tak jsme zajeli do Hanušovic koupit nějaký film, vývojku, ustalovač... neměli jsme vývojnici, tak jsme požádali maminku o staré talíře, zatemnili

jsme a v rukách jsme protahovali filmy.

A když jsem viděl při tom tehdy zeleném světle, jak se objevují obrázky, tak mě to tak chytlo, že to byl asi ten první impuls, kdy jsem začal fotit a stal se z toho koníček na celý život. Tehdy mi bylo čtrnáct roků.

Dá se tedy říct, že prvotní byla taková ta „alchymie“ – ne ten obraz a okamžik samotný, ale to, že se dá zachytit na papír?

V podstatě, jak vznikal obraz v tom slabě zeleném světle, jak se to objevovalo, když jsme protahovali film, tak to mě zaujalo. No a potom už jsme usušili film, začali dělat fotky... zvětšováky nebyl, jen kontaktní obrázky ... a už jsem u toho zůstal.

A co byly první náměty? Co jste fotil jako první, „na zkoušku“?

V podstatě okolo baráku. Domácí zvířectvo.

Takže už tehdy ta zvířata nebo živočichové byli rozhodující?

Já jsem měl od malička kamaráda, jehož tatínek byl lesník, bydleli tři kilometry od nás, na hájovně. No a vždycky ze školy vedla moje první cesta s Honzíkem k nim. Přišel domů, hodil tašku do kouta a „valil“ na hájovnu. O volbě té tematiky tedy rozhodlo to kamarádství a můj vztah k přírodě – tu jsem měl rád odjakživa.

Pamatujete si první fotku, kterou byste, jak se říká „podepsal“, tedy že byste si za ní stál se vším všudy?

Ano, mám takovou fotku, velice úspěšnou, ale ta vznikla podstatně, podstatně později, asi v roce 1974 nebo 1976. Přirozeně černobílá. Obeslal jsem s ní dost soutěží, i mezinárodních, visela například ve Washingtonu nebo v Japonsku, tiskli ji v Dánsku, v Německu... Byl to snímek nazvaný Štvanice, z nátlacky – když pes žene divočáka před sebou. „Pohybovka“ – rozmazané pozadí a ostré to, co má být. Velice si tohoto snímku považuju, je to jeden z mých nejúspěšnějších a nejpovedenějších.



V dnešní době už „pohybovky“ nejsou takové umění – nacvaká se spousta fotek a jedna z nich pak třeba „dopadne“. Ale dřív to asi taková hračka nebyla... Vzpomenete si, jak se ty dynamické fotky dělaly dřív?

Je to v podstatě cesta pokus-omyl. Spousta zkaženého materiálu. Ale mně se odjakživa líbily pohybové věci, dynamika v přírodě, protože i příroda je dynamická, a tak jsem zkoušel tyhle věci dělat. Velkej impuls pro to bylo, když jsem byl v roce 1971 na myslivecké výstavě v Budapešti, tam byla celosvětová fotografická soutěž a první a druhou cenu získal český autor Sláva Štochl. Už je bohužel nebožtík dlouhá léta, ale ten tam tehdy měl pohybové snímky. Byli tam i další autoři, ale ty pohybovky se mi vždycky líbily a inspirovaly mě.

Později, asi v roce 1975, 1976 jsem se potkal ještě s panem Rysem. S panem Štochlem navštívili náš lesní závod v Hanušovicích, tak když jsem věděl, že přijedou, vzal jsem nesměle své snímky a požádal je o hodnocení. Myslel jsem si, jak nemám dobré fotky, a když to pak pan Rys obracel, dával bokem... on zas byl ten typ spíš technický, všechno muselo být perfektně ostrý, tip t'op..., tak jsem byl trochu zklamaný. Asi za tři týdny jsem pak dal ty samé snímky ke zhodnocení panu Štochlovi a ten vybral jinak – ten vybral podle mého gusta, právě ty pohybovky. Tehdy jsem si uvědomil, že fotografie nebo vlastně jakékoliv umění se nedá zvážít nebo změřit, je to jenom na subjektivním hodnocení a názoru.

Ideální je, když fotka zachytí výraz, tedy i ten pohyb, a zároveň je technicky dokonalá. Ale k tomu se musí člověk dopracovat, to se ne vždy povede. Kdyby vy jste si měl vybrat – co upřednostníte – spíš ten výraz asi, že?

Výraz, atmosféru, pozadí...

Co se změnilo na focení v době digitalizace?

Já jsem začínal s ruskou, dvouokou zrcadlovkou Ljubitel, potom jsem si pořídil Exaktu, Praktiku, přešel jsem na Pentagon Six, no a nakonec jsem si pořídil Canon, ale analogový. V současnosti mám dva, pořád je používám. Nakonec jsem přešel na digital, to když jsem jel podruhé do Afriky. Měl jsem ho týden, takže jsem s ním moc neuměl, udělal jsem sice dobré věci, ale teď už bych to udělal jinak. Nová technologie jde hrozně rychle kupředu, mladí mají oproti našim začátkům obrovskou výhodu – my jsme měli těžké mašiny, všechno se ručně ostřílo ... pentagoňácká pětistovka vážila čtyři a půl kila, těžký stativ kilo, teď pentagony byly hodně poruchové, takže já nosil s sebou tři Pentagon Six, protože v jednom jsem měl černobílý film, v druhém barevný, v třetím náhradní – kdyby náhodou... jakože se stávalo dost často, že to zamrzlo nebo se porouchalo. Každá povedená fotka byla vykoupena množstvím úsilí. Mladým klukům závidím, pro mne to přišlo pozdě, mělo to přijít tak o dvacet let dřív.

Focení je asi dobrodružství nejen po technické stránce, ale i cestou za těmi správnými objekty k zachycení...

No, než člověk udělá nějaký pořádný snímek, to jsou hodiny, třeba i roky u některých témat. Například moje velká láska byli medvědi. Dvanáct let trvalo, než jsem udělal první fotku medvěda. Každý rok jsem jezdil na jeden lesní závod na Slovensko a v podstatě od Brezna až po Muránskou stráň jsem číhal. Po dvanácti letech se podařil první snímek, černobílý.

To máte výdrž, to se dnes už tak nevidí...

Já jsem tam měl pár kamarádů... každé jaro jsme jezdili na tetřevy, přes léto jsem vyhlídl nějakou loveckou chatu a vyrazil s celou rodinou. Chaty bez elektriky, bez plynu, bez teplé vody, úplně zálesácký život jsme vedli. Teď hodně jezdím do Lužických hor, České Švýcarsko, tam jsou kouzelné krajinářské partie a je tam spousta volných jelenů, kamzíků... Rád mám jižní Moravu – Břeclavsko,



Židlochovicko – tam jezdím hodně na ptáky, tam mi přijde ta krajina líp zachovaná.

Takže vám se povedlo skloubit svou profesi lesníka s koníčkem a dokonce i s rodinným životem – to zní téměř ideálně...

Bez podpory rodiny by to nešlo. Hlavně bez podpory manželky by se to vůbec nedalo. To jsme třeba byli domluvení, že pojedeme na dovolenou a ozvali se kamarádi: „Objevilo se to tvoje zvíře, přijed!“ A odjezd na dovolenou se odkládal. To bylo úplně běžný. Já jsem vždycky měl určitý směr nebo období – kdy jsem jezdil na medvědy, na daňky, muflony... Bez kamarádů, kteří mi pomáhali, hlásili mi, kde se to zvíře zrovna vyskytuje, a doprovázeli mě, by to nešlo. Protože v téhle oblasti kromě vysoké a černé zas tak nic moc jiného nebylo, takže jsem hodně jezdil po celé republice. Pak jsem to rozšířil až na Evropu.

A cítíte se být třeba specialistou na některý zvířecí druh – protože na výstavě jsou k vidění i ryby, i ptáci krom obligátních savců, vysoké...Je něco vyloženě vaše doména, nebo se cítíte být „odborníkem na celou přírodu“?

Za odborníka se nepovažuji, to jsou lepší. Ale vždycky si vyberu určitý okruh. Třeba ty ptáky, ty fotím doma na zahradě, protože už jsem pohodlný pán, už se nechci tahat s těžkým vybavením. Takže jsem si udělal na zahradě krmítko, vedle toho mám stabilně udělanou boudu, ta už je tam pět let. Ještě



vždycky dotáhnu nějaké kusy dřeva, abych nefotil na krmítku. Tam si dávám různé špalky, pařezy, větve, protože ptáci než přiletí na krmítko, tak sednou na ty posedové větve, na různé suchary a tak... takový přírodní ateliér.

A váš vztah k lesnictví jako takovému?

No, kdybych to dělal kvůli výdělku, tak bych asi zvolil jiné zaměstnání. Ale protože mě les

a vůbec příroda baví, tak jsem rád, že jsem to dělal. Půl roku před odchodem do důchodu jsem teda měl namále – dostal jsem v lese infarkt. Mimo dosah mobilu, k autu jsem měl tak deset minut, na jaře, v březnu, tak patnáct čísel sněhu... šel jsem to asi dvě hodiny, po pár krocích vždycky. Takže si považuju, že jsem dožil. Jinak mám v lesnictví spoustu kamarádů, hodně jezdím například na jižní Moravu, na Břeclavsko a do Lužických hor nebo do Nového Boru k bratrovi.

A kdybychom cestovali dál, za hranice republiky?

Tak v Evropě to mám, sice po kratších cestách, ale přece projetý až po Atlantik – po Francii. Nebyl jsem teda ve Skandinávii, to mě ještě láká. Loni jsem byl v Polsku na jarním tahu ptáků, na Bibře, na hranicích s Běloruskem. Letos jsem jezdil jen po republice. Jinak by mě ještě znova lákala Afrika nebo třeba Kanada, ale je to otázka financí...

Co by vás tam lákalo?

Cokoliv. Přirozeně medvědi. Znáám to z dokumentů v televizi nebo od kamaráda, co žil v Americe a po Kanadě cestoval. Dovezl nádherné snímky ledních medvědů nebo grizzlyů, ale i černých medvědů. To by mě moc lákalo. A losi wapitáci... Ale já už teď nemám ani fyzicky tu zdatnost, abych lítal po horách za kamzíky. Ale bývaly ty doby...

Prozradíte nám nějakou dramatickou vzpomínku, nějaký zážitek z honby za fotkou ...

No, jednou mě prohnal medvěd, teda medvěd. Bylo to prvního května 92 v Nízkých Tatrách. Byl jsem pod Čertovicí na lovecké chatě Suchá a šli jsme s kolegy na tetřeví tok. Vycházeli jsem ve dvě hodiny ráno, ale během cesty nás přepadl strašlivý slejvák, takže jsme na tokaniště ani nedošli a otočili to nazpátek. A protože jsme byli unavení, zatopili jsme ve všech jizbách, rozvěsili svršky a začali se

vnitřně vyhřívat. S těmi dvěma kolegy jsme měli nějaká piva, rum a becherovku, a když jsem se kolem desáté zvedl od stolu, že si půjdu lehnout, kouknu z okna a u chaty medvídě! Tak jsem začal zmatkovat, vzal jsem fotoaparát a otvírám okno, kamarádi se mi smějí, že jsem opilej... Ale když ho zahlídl i ten druhý kamarád, taky fotograf, tak jsme medvídě začali honit. Přirozeně, že odběhlo, tak jsme skočili do gumofilčáků a za ním. Pak jsme ho zahlídli, tak jsme se rozdělili a zas odběhlo. Začali jsme se teda vracet a najednou medvídě na cestě. Tak rychle postavit stativ a medvídě skočilo na strom. Tak jsem ho fotil, jak leze na strom, ale bylo to špatný. Začal jsem se škrábat taky nahoru, že ho budu fotit z protějšího stromu. Medvídě to zahlídlo, začalo šplhat výš, já i s foťákem za ním. Začal foukat vítr a docela s námi klátil. No, co vám mám povídat – chci zaostřit a medvídě vidím třikrát... Nakonec jsem pár snímků udělal, docela dopadly i dobře, jsou i v jedné publikaci s mysliveckými povídkami... Pak rok na to na lesním závodě Revúce se objevilo medvídě, které přišlo o matku a chodilo různě kolem a myslivci mu dávali staré kompoty a pamlsky a pak mi volali: „Tono, přijeď, objevilo se tu medvídě.“ Tak jsem skočil na vlak a valil přes celé Slovensko do Revúce a kolikrát jsem přijel a medvídě nebylo. A tam mě taky medvídě prohnalo. To jsem byl se synem. Medvídě se objevilo na kraji lesa, tak já že si udělám detail, portrét a syn říká: „Tatínku, nechod' tak blízko, on po tobě vyjede“. A já, že je to takové malé kotě. Jo, pane, prohnalo mě pěkně. A kluk to fotil. Bohužel to není příliš ostré, ale dokument to je!

Patří jste k deseti našim nejlepším fotografům, pochlubte se trochu...

To bývávalo. Ale je pravda, že mám fotky ve třiceti knížkách, každý rok tři až čtyři kalendáře, nějaké pohlednice, dokumenty... Ocenění už si ani všechna nepamatuju. První cenu z mezinárodní soutěže jsem dostal v roce 1979. Tehdy obeslalo soutěž v Německu 27 tisíc snímků a bylo pět kategorií, dělených ještě na černobílé a barevné, tak já v kategorii příroda měl druhou cenu za barevný diapozitiv... To bylo bienále, takže já každý druhý rok pak po dobu sedmi ročníků získal pět cen. A čeho si nejvíce považuju – v Norimberku v roce 1986 jsem z pěti fotek, které jsem poslal, získal první a třetí cenu za černobílou fotografii a šestou za barvu. A tam jsem se blíže seznámil se Slávou Štochem a tam mi nabídl tykání a to byla pocta, protože byl o třiatřicet let starší a byl to Pan fotograf. V tom Norimberku získal hlavní cenu za celoživotní dílo. To byl můj velký vzor.

A vy máte následovníky, komu vy jste vzorem?

Synové oba fotí, bratr a jeho děti taky – holka udělala fotografickou školu, kluk taky, ten má dokonce na Zélandu vlastní fotografickou firmu...

A závěrem bleskově – černobílá nebo barevná?

Momentálně dělám skoro pořád barvu, protože se žádá, ale srdeční záležitost je černobílá.

Oblíbené zvíře, favorit?

V podstatě každé, ale když to musí být, tak medvědi, jeleni a potom asi ptáci.

Pracujete rád v cyklech?

Ano, nejraději se zaměřím na určitý druh, nastuduju ho a pak teprve jdu. Nedělám tak, že se něco podaří náhodně. Samozřejmě někdy to taky vyjde, ale já se snažím dopředu nastudovat biologii, abych byl připravený na to, co můžu od toho svého objektu očekávat.

A které roční období preferujete?

Mám rád zimu, ale v podstatě vlastně každé období. Kromě léta, kdy je moc horko. Jaro, podzim, zima.

Jaké máte rád světlo?

Velice rád fotím v protisvětle, mám rád i boční světlo. Ale nejraději protisvětlo.

A co se týče denních dob?

Nejraději fotím ráno nebo v podvečer, kdy je světlo nízké. V zimě mám rád sněžení, na podzim déšť, v podstatě nečas. Znáám spoustu kolegů, kteří říkají: „Nesvítil slunko, nefotím.“ To já opačně – když svítí slunce, nefotím (pokud nejde o téma, které mi třeba chybí). Ale jinak rád fotím ve špatných světelných podmínkách při vysoké citlivosti...

Jste na sebe přísný...

... no, ano... Snažím se, aby ty snímky měly nějakou atmosféru, aby to bylo vidět.

To byla hezká tečka. Děkuju za rozhovor a přeju mnoho úspěchů při vašich lovech beze zbraní.

(a.k.)

Trubači z Kladské obhájili prvenství ve švýcarském Goldachu

21. 5. 2011 se sedmičlenný trubačský soubor LČR, s. p., LZ Kladská zúčastnil národního mistrovství Švýcarska v trubení na lovecké rohy.



Soutěže mysliveckých trubačů, kterou uspořádal Švýcarský trubačský svaz v hezkém městečku Goldach, ležícím na břehu Bodamského jezera, se zúčastnilo 38 souborů rozdělených do 8 soutěžních kategorií. Ze zahraničních souborů soutěžilo 5 souborů německých a 1 český.

Podmínkou účasti v soutěži byla aktivní myslivecká činnost jednotlivých trubačů, která se na místě prokazovala mysliveckými doklady.

V kategorii B- nesmíšených loveckých rohů - zvítězili trubači z Kladské a obhájili tak vítězství z Badenu v roce 2009.

Soutěžní skladby s mysliveckou tématikou se hrály v přesně stanoveném pořadí. Úvodní skladba „Rozloučení lovce“ byla skladbou volitelnou ze 4 skladeb předepsaných. Další 4 skladby: „Halali k ulovenému jelenu, zubru, medvědu a losu“ byly povinné. Trubačská soutěž spojená s oslavou myslivosti byla velmi dobře připravena a organizována.

Ing. Tomáš Janda

Jilm-strom roku 2011 a jedna z nejvíce ohrožených lesních dřevin

V rámci svých výchovných a vzdělávacích aktivit vyhlašuje státní podnik Lesy České republiky již řadu let jednu dřevinu, kterou v daném roce přibližuje široké veřejnosti. Pro letošní rok byl vybrán jilm.



Na našem území se vyskytují pouze tři druhy: jilm horský, jilm habrolistý a jilm vaz. Typickým znakem všech jilmů je nepravidelný tvar listů.

Jilmy kvetou brzy na jaře, ještě před olistěním. Jejich plodem je křídlatá nažka, která zakrátko dozrává a je schopna velmi rychle a masově vyklíčit.

Přesto jsou jilmy jedněmi z našich nejvíce ohrožených lesních dřevin, a to díky tzv. grafióze

- chorobě působené houbou *Ophiostoma ulmi* s. l. Tato choroba, zvaná též „holandská“, zdecimovala v průběhu 20. století během dvou pandemií populace všech jilmů na celé severní polokouli. V důsledku toho dnes jilmy tvoří jen nepatrný podíl v zastoupení našich lesů (0,02 %).

Lesy České republiky věnují jilmům velkou pozornost. Významně se podílejí na jejich záchraně a reprodukci. Ta je součástí všech hlavních odborných koncepcí podniku, včetně Programu trvale udržitelného hospodaření v lesích a Programu 2020 – zajištění cílů veřejného zájmu u LČR. Podnik mimo jiné obhospodařuje 13,56 ha semenných sadů jilmů určených k produkci osiva a jeho následnému využití v obnově lesů.

Jilmy mají kvalitní kruhovitě pórovité vláknité dřevo, někdy s tmavým jádrem, které je velmi pevné, houževnaté, dobře ohebné, nesnadno se štípe. V příčném řezu je dobře odlišitelné, neboť kruhovitě póry jsou v letním dřevě výrazně vlnité. Dřevo je velmi odolné proti vodě. Proto se ve středověku používalo na vodní stavby. Využívalo se také v nábytkářství, zejména k výrobě ohýbaného nábytku, dýh a parket. Pevné lýko se v této souvislosti používalo na různé úvazy a výplety. Dnes je jilm díky svému nízkému zastoupení hospodářsky využíván minimálně. Pro svůj charakteristický vzhled se však často vysazuje v zahradách a parcích.

Nejúspěšnější účastník fotografické soutěže Rok v lese

Kdo pozorně sledoval průběh fotografické soutěže Rok v lese, jistě si všiml, že se s některými autory setkává častěji. K nim patří i pan Michal Tuška, který je autorem mimo jiné také celkově nevyše hodnocené fotografie: "Rys v zimě".



Požádali jsme ho o pár slov, týkajících se jeho vztahu k fotografování:

Co Vás k focení přivedlo?

Focení jsem zřejmě zdědil po tátovi, kterého mám ve vzpomínkách snad jen s fotoaparátem v ruce nebo alespoň zavěšeným na krku (dnes již to chápu).

Jaké byly Vaše první „krůčky“?

S vlastními pokusy jsem začal velmi podobně jako třeba pan Stach, jeden z významných současných fotografů volné přírody. Tomu v „nácti“ letech řekl otec, také fotograf: „Když už jsi pořád v lese, tak se pokus něco vyfotit.“ Tak jak jemu i mně byl svěřen fotoaparát s teleobjektivem. Na tu dobu a naše mládí to byl od našich otců opravdu hrdinský čin. Jako většina mladých jsme byli více „lovci“ než fotografové a radost z prvních „úlovků“ byla opojná. Naproti tomu vyvolávání filmů a zpracování fotografií v temné komoře nás spíše obtěžovalo.

Tady je potřeba se od pana Stacha oddělit, aby snad nevznikl dojem, že vzhledem k našemu obdobnému stáří jsme spolu vyrůstali a fotili zvěř. Jde jen a pouze o úžasnou shodu začátku focení, kterou jsem vyslechl na jedné jeho přednášce. Připadala mi jako Déjà Vu.

První má výbava byla Zenit ES – fotopuška, koupená „z druhé ruky“. S tímto vybavením jsem prožil asi 7 let, většinou okolo Moravice na Bruntálsku v Jeseníkách a v okolí řeky Bystřice u Jívové.

Hodně se věnujete focení v prostředí lesa. Co Vás k tomu vedlo?

Nyní musím připomenout osobu, která mne velmi ovlivnila ve vztahu k přírodě předáním mnohaletých zkušeností a vědomostí. Byl jím lesník Standa Bambousek, tehdy technik polesí na Kopečku, v těch dobách bez přívlastku „Svatý“... Umožnil mi seznámení s myslivostí a entomologií, brávil mne na čekanou na černou zvěř. V zimě jsme se spolu brodili sněhovými závějemi s nákladem krmení pro zvěř do odlehlých krmelců. Tehdy jsem taky pochopil, že jediná spoušť, kterou chci mačkat, je spojena se závěrkou fotoaparátu...



Pak však přišlo období, kdy jste se věnoval spíše krajinným motivům.

Po vojně a s příchodem rodiny poněkud ubylo času a vyfotit zvěř při nahodilé pochůzce lesem je téměř nemožné. Nevyužité vybavení jsem prodal a v mém volném čase nabyly „vrchu“ vrcholky hor, které soupeřily s focením celá předchozí léta. Tady byl prostor pro focení krajiny, i když většinou ve stylu „tu som bol“.

A jaký byl Váš další fotografický vývoj?

Po čtyřicítce jsem se pomalu začal ke snímání zvěře vracet, nejdříve s videokamerou VHS. Tato aktivita mne opět vrátila do starých chodníků a s větším množstvím času se dostavily i pěkné zážitky. Třetí etapu mé fotografické aktivity zahájilo náhodné setkání se skupinou mladých fotografů z Bruntálu, kteří mi pomohli zorientoval se v nových možnostech fototechniky. Tato náhoda mne posunula od vcelku nevážného filmování k vážnějšímu zájmu o fotografii. Po postupném získání potřebné výbavy znovu fotím asi 9 let.“

Děkujeme panu Michalu Tuškovi nejen za toto povídání, ale i hezké fotografie, které poskytl k tomuto článku a těšíme se ještě na další příspěvky nejen od tohoto úspěšného autora.

Z Kamenice nad Lipou do Černovic

Hluboké lesy, čerstvý vzduch, potůčky, studánky, rybníčky, i takovou procházku můžete na Vysočině zažít. Stačí se jen vydat do Černovických lesů, které spravují Lesy České republiky, s. p., Lesní správa Pelhřimov.



Na cestě vám pomohou turistické značky vedoucích z Kamenice nad Lipou do Černovic. Na počátku trasy se červené a žluté turistické značení shoduje. Jestliže se po něm vydáte, dostanete se po dvou kilometrech chůze k malinké vesničce nesoucí název Nová Ves.

Cesta vedoucí obdělávanou zemědělskou krajinou za Novou Vsí vstupuje do hlubokých černovic-kých lesů. Nejprve sejdete do údolíčka,

kde narazíte na informační tabule a červené pruhy na stromech označující hranice přírodní památky Hutský potok.

Naskytne se vám neopakovatelný pohled na koryto potoka, jež je čistě přírodní úkazem. Břehy lemují olše a úzký travní porost udolní nivy přechází v nádherný smrkový les.

Budete-li následovat vyznačenou stezku, dostanete se až ke studánce U koryta. Pokud máte vyschlo v krku, nic vám nebrání ochutnat studený pramen lesní vody. Je však možné, že si studánky na první pohled vůbec nevšimnete, je ukrytá na okraji lesa a schovaná pod stříškou. K lesní cestě ústí pouze dřevěné koryto studánky, z něž vytéká pramen vody. Podle toho je studánka příznačně pojmenována. Vydáte-li se dále, po několika krocích si můžete po pravé straně cesty všimnout mohutného buku rostoucího na okraji mladého smrkového porostu. Ten se pyšní názvem Významný strom LČR. Zmíněný titul mu zabezpečuje trvalé žití, a pokud ho nezničí přírodní živěl, bude ozdobou této trasy neustále.

Pokračujete-li dále lesem, dostanete se až k bývalé hájence Stará Huť. Kromě ní je zde k vidění i malý rybníček, jehož okolí je lemováno vzrostlými duby. Jednou ze zajímavostí tohoto rybníčku je i výskyt střevle potoční. Vedle rybníčku se nachází přístřešek, kde si můžete nerušeně odpočinout a sníst svačinu. Je však důležité, abyste se jako slušní návštěvníci lesa řídili pravidly a nezhazovali v blízkém okolí žádné odpadky, ale schovali je do kapsy nebo batohu. Také si zde můžete pročíst informační tabuli. Z ní se dozvíte hodnoty nadmořské výšky, množství srážek, průměrnou roční teplotu a druhovou skladbu lesních dřevin.

Po dvoustech metrech chůze si můžete vybrat, kam budou vaše kroky dále směřovat. Rozcestník vám nabízí červenou a žlutou turistickou trasu, jež se opět schází



ještě na území lesa nad osadou Stružky. Cesta se žlutým turistickým značením vás dovede k nejvyššímu bodu černovických lesů Eustach. Zde stojí další bývalá hájenka, ta je v letním období využívána jako dětský tábor.

Pokud by vás náhodou zlákal podívat se na pramen říčky Kamenice, museli byste ze značené turistické trasy odbočit ještě pod Eustachem k Těmicům a vydat se po speciálních směrovkách. Pokud se vám cesta z nejvyššího bodu černovických lesů zdá příliš náročná, můžete si posedět na odpočívadle U jedle.

Trasu červeného turistického značení je rovinatá, dojdete po ní k malé vodní nádrži Jezírko. Při posezení na odpočinkové lavici se uklidníte pohledem na jeho zrcadlící se hladinu. Cesta od Jezírka k osadě Stružky je lemována alejí douglasek, které se vypínají nad hlavami pocestných do výšky téměř 40 metrů.

Les je živý organizmus, a když se budete chovat tiše, můžete spatřit lesní zvěř. Ale mějte na paměti, že procházíte hospodářský lesem a můžete se kdykoliv potkat s odvozní soupravou jak veze náklad dřeva, nebo traktor přibližující dříví.

Drážďanské lesy – trocha sklářské a lesnické historie



Mnoho z vás jistě projíždělo po státní silnici z Pelhřimova na Jindřichův Hradec. Mezi Božejovem a Kamenicí nad Lipou, respektive Pravíkovem, jste si určitě všimli, že projíždíte kusem nádherného lesa.

V obou směrech jízdy jsou označená parkoviště s logem LČR. Na těch můžete samozřejmě zastavit a jenom se protáhnout a procvičit, nebo se vydáte na kratší pěší túru.

V tom druhém případě bychom vás rádi upozornili na pár zajímavostí, které můžete cestou potkat. Parkoviště je zhruba uprostřed komplexu po levé straně při cestě z Pelhřimova.

Po necelém kilometru narazíte na modrou turistickou značku. Je to trasa vedoucí z Kamenice nad Lipou do Mezné a dále na Křemešník.

Zhruba 3 kilometry procházíte lesním komplexem, kde se můžete pokochat krásou smrkového lesa různého věku doplněného skupinami jiných dřevin. Když projdete tuto první část, uvidíte před sebou několik chalup. Je to osada Drážďany. Vznikla někdy v polovině osmnáctého století při založení sklářské huti. Později dostala z neznámých důvodů dnešní název. Zde musíte přejít okresní silnici, proto pozor na projíždějící auta. Za vesničkou stojí po levé straně bývalá fořtovna a po pravé jsou oplocené lesní školky, kde se pěstují sazenice lesních dřevin.

Po zhruba dalším kilometru cesty vyjde na velkou světlinu zvanou Barborka. I to byla původně sklářská huť. Bohatství dřeva ve zdejších lesích umožnilo zřizování skláren na okrajích lesů. Na začátku 18. století (první zpráva z r. 1708) byla založena stará huť, nazvaná podle dcery majitele

panství Barborka. Sklepmistr platil 330 zlatých nájmu. Z toho vyplývalo i právo porážet dřevo na otop i pálit na potřebný popel. Dovoz zajišťovali poddaní v rámci roboty. Pro zaměstnance skláren bylo postaveno 6 dřevěných chalup. Sklárna však neprosperovala, brzy zastavila činnost a vrchnost využila objekty ke zřízení menšího dvora.

Později tu zůstaly jen chalupy lesních dělníků a nejdéle zůstala osídlena hájovna.

Před hájovnou roste mohutná lípa malolistá – ta by se dala označit za cíl výletu. Byla zasazena při stavbě hájovny a přežila 12 generací sklářů a lesáků. Od června 2005 se pyšní titulem Významný strom LČR roku 2005.

LS Pelhřimov

Strašidlení v areálu Hájemství



V sobotu 22. října 2011 v areálu Hájemství proběhl soutěžní podvečer na téma „Strašidla z Lesa Království“. Prostory starého statku spravovaného LČR, Lesní správou Dvůr Králové, se za pomoci členů Dětského klubu Debrník zaplnily nejrůznějšími strašidly. Živá, neživá, malá, obrovitá, různě se pohybující, všem však krásný vzhled dodala paní Alena Blažíková.

Dílny, kde dříve zaměstnanci lesů vyráběli oplocenky nebo košťata, ožily výrobou, tentokrát strašidelností z přírodních materiálů. Vznikaly

různá strašidýlka, dekorativní výrobky a strašičepice. Přísun elektrického proudu navrátily elektrocentrály, tvorba a výstava dětských kreseb byla tak pěkně osvětlena.

Kamenná maštal se proměnila v útulnou hospodu „U spálené sovy“, kde se ochutnávaly strašipalačinky, strašilivance, strašibuchty a další dobroty. K pití byla strašináda, veselý čaj nebo strašipivo. Krásně vyzdobená místnost obsahovala i dětský koutek. Posedět se dalo také na nádvoří, kde bylo možno sledovat průběh různých soutěží pro děti. K vidění byla jízda zručnosti na koloběžkách a odstrkovadlech, hrálo se strašičlověče, chodilo na chůdách, chytaly ryby, třefovalo strašidlo nebo koulely kuželky.

Okolí statku přiblížila jízda ve voze taženém koněm. Tuto jízdu doprovázel smích a křik dětí, které rozveselovalo houpání vozu při zdolávání nerovností. Atmosféru krásného podzimního odpoledne doplňovalo venkovní ohniště umožňující opékání buřtíků nebo jablíček. Další možností ohřátí byly kamna kanadských dřevorubců, která hořela v různých koutech nádvoří.

S příchodem soumraku nadešel čas hledání královského pokladu. Ustalo hraní a přišel čas, kdy strašidla z Lesa Království pomohla dětem najít cestu k ukrytému pokladu. Na konci bludiště ve starém sklepě byla nalezena stará truhla plná dětských pokladů. Po rozebrání pokladu následovala volná zábava doplněná oblohou plnou hvězd.

Děkujeme Všem, kteří podpořili průběh „strašidlení“ v této zajímavé budově a pomohli tak vrátit život do prostor, které si zaslouží náš zájem.

V. Lokvenc

Nejvyšší dřevěná plastika v České republice stojí ve starých Hanušovicích



Oheň, voda a země – to jsou tři živly zhmotněné na starobylém místě u bývalé rychty v Hanušovicích.

Město Hanušovice je přirozenou křižovatkou při cestách do hor. Málo se ale ví, že před stavbou železnice se původní ves Hanušovice rozkládala od soutoku řeky Moravy a Branné k severu směrem k Habarticím. Dnes jsou tyto původní Hanušovice malebnou lokalitou v ostrém zaříznutém údolí obklopeným lesy, pastvinami a loukami. Kdo odbočí z hlavní silnice tímto směrem, dorazí po cca 1,5 km k hanušovickému kostelu, faře a bývalé rychtě. Toto trochu zapomenuté místo uchvátí návštěvníky atmosférou a překvapivým výhledem do údolí.

Právě zde před bývalou rychtou stojí mimořádné umělecké dílo – obří dřevěná plastika z jednoho kusu

dřeva. Její výška činí 16,4 m a je vytvořena z jednoho kusu dřeva o objemu přes 5 metrů krychlových. Byla vytvořena řezbářem Jaroslavem Pecháčkem (ateliér Abakuk). Lesy ČR se podílely na tomto díle finančním příspěvkem a především výběrem vhodného stromu, z něhož byla socha vytvořena. Strom byl vysoký 41 m a jeho stáří bylo odhadnuto na 125 let. Vyrostl v lesním porostu u nedaleké osady Sklené.

Plastika byla zhotovena v průběhu několika týdnů a byla slavnostně vztyčena 10. září 2011. Nejen pro rozměry, které dílo zařazují na první místo u nás a možná i na druhé na světě, ale především pro téměř mystické spojení přírody, lidí a časů, rozhodně stojí za pozornost.

Jiří Eichler

Festival dřeva 2011

V sobotu 17. 9. 2011 se konal na slezskoostravském hradě již sedmý ročník akce s názvem „Festival dřeva“.

Po zahájení vypukla v 10 hodin úporná bitva mezi dřevorubeckými družstvy z Moravskoslezského kraje, Žilinského kraje a Slezského vojvodství a po dlouhých sedmi letech se konečně pohár hejtmana Moravskoslezského kraje dostal do rukou domácích dřevorubců.

K festivalu dřeva neodmyslitelně patří množství řemeslnických ukázek zpracování dřeva a výroby dřevěných dekorativních předmětů jako jsou proutěné výrobky, dlabané mísy, štípané holubičky, slaměné ozdoby, dřevěné hračky a dřevěné hlavolamy.

Podnik Lesy České republiky byl zastoupen pracovníky Lesní správy Ostrava. Ti se po celý den v rámci lesní pedagogiky věnovali nemalému počtu dětí a organizovali jim různé znalostní soutěže. Děti různých věkových kategorií si osvěžovaly své znalosti skládáním obrázků, poznáváním rostlin, živočichů a podobně, aby se i mládež z městského prostředí dověděla co nejvíce o přírodě a lesních ekosystémech zvláště. Součástí informací byla i fotodokumentace z minulých ročníků, kde byly prezentovány jednotlivé ročníky.

Za přispění krásného počasí se všichni návštěvníci v podvečer rozcházeli určitě spokojeni domů.

Ing. Karel Křemen, LS Ostrava

Rekonstrukce učebny České lesnické akademie v Trutnově



Lesy České republiky, s. p., prostřednictvím organizační jednotky krajského ředitelství v Hradci Králové v letošním roce darovaly v rámci sponzoringu v oblasti školství, vědy a péče o mládež finanční prostředky České lesnické akademii v Trutnově a to na rekonstrukci učebny předmětu „ochrany lesa“.

V rámci zkvalitnění výuky odborných předmětů se Česká lesnická akademie v Trutnově rozhodla zrekonstruovat učebnu, na jejímž vybudování se

finančně spolupodílely i Lesy České republiky, s. p. a to částkou 142 000 Kč.

Kromě stavebně-technických úprav, kterými jsou nové elektro rozvody, nové podlahy, osvětlení, žaluzie a nový nábytek, je učebna vybavena moderní didaktickou technikou, včetně 8 stereolup se svrchním a spodním osvětlením.

Slavnostnímu otevření zrekonstruované učebny odborného předmětu ochrany lesa, které proběhlo dne 20. 9. 2011, byl mimo jiné přítomen Ing. Daniel Vlkanova, ředitel krajského ředitelství v Hradci Králové. Učebně popřál vzorné a vzdělání chtivé žáky, kteří najdou uplatnění v oboru lesního hospodářství.

Nová učebna bude sloužit žákům především k praktickým cvičením. K jejímu plnému provozu ještě chybí vyplnit nové vitríny preparáty, vzorky, exponáty a sbírkami. Žáci tak budou moci nově zrekonstruovanou učebnu plně funkční využívat již od října tohoto roku.

Lesnický den v Panském lomě

Proběh v Horním Hanychově 27. srpna ve spolupráci s 4-01 základní organizací České speleologické společnosti v Liberci. Na zábavné stezce mohli účastníci poznávat lesní zvířátka a rostliny, skládat dřevěná puzzle nebo vyzkoušet si různé pohybové aktivity.

Pestrý doprovodný program zahrnoval například sokolnické ukázky, lukostřelbu, ukázkou lovecké hudby a projížďku na ponících.

Účast návštěvníků byla přes nepřízeň počasí poměrně hezká – 75 dětí a cca 120 dospělých.

Ohlas návštěvníků byl kladný. Díky losování tomboly s námi strávili návštěvníci více času a užili si naplno doprovodný program. Zvláště příjemná byla atmosféra při jejím losování - každé dítě něco vyhrálo.



Loučení s prázdninami

Akci s tímto názvem připravilo na 27. srpna Kulturní a informační centrum Nové Hradý společně s Lesy České republiky, s.p., Krajským ředitelstvím České Budějovice, Lesní správou Nové Hradý a Ústavem pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem, pobočkou České Budějovice.

Děti a jejich rodiče byli pozváni do Sokolího hnízda poblíž Nových Hradů. V lokalitě pro ně byly připraveny malé lesní „hrátky“. Soutěžilo se v poznávání zvuků lesa, čichovém a hmatovém poznávání přírodnin. Byly připraveny ukázky paroží a jiných, v přírodě se vyskytujících, zajímavostí ke zkoumání nejen zrakem. Děti dále pomocí dlát a barev vytvářely vlastní totem. Program sice narušil déšť, ale díky ochotě správce Sokolího hnízda proběhlo vše bez problémů.

Ohlasy byly pozitivní, ceněno bylo zejména to, že si zúčastnění mohli přírodu prozkoumat více smysly, ne pouze zrakem.

Jaroslav Karas

